An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí

Junior CYCLE for teachers

Staidéar Gnó

Leabhrán Acmhainní

Lá Cnuas Ghrúpaí FGL

2018 - 2019

Ionad Oideachais Mhuineachán

An Roinn Oideachais agus Scileanna | Department of Education and Skills

www.jct.ie

Clár

Torthaí Foghlama 3
Seiceáil Isteach: 6
Ceist Shamplach 7
Córas Nua Grádaithe na Sraithe Sóisearaí 7
Tacsanomaíocht Bloom i Seomra Ranga an Staidéir Ghnó 8
Ag obair le Tacsanomaíocht Bloom 9
Ceisteanna Éifeachtacha Féideartha 9
Sampla Féideartha de Thasc Scoláire-Lárnaithe 1 10
Sampla Féideartha de Thasc Scoláire-Lárnaithe 2 12
Ceisteanna le cur san áireamh maidir le Tasc Dearaidh 14
Critéir Ratha do Dhearadh Tasc 14
Féininiúchadh ar Chleachtas Measúnaithe: Critéir Ratha a Úsáid 15
Mo Thasc Scoláire-Lárnaithe 1 16
Mo Thasc Scoláire-Lárnaithe 2 17
Do Thasc Scoláire-Láraithe a Scafláil 18
Dearcadh an tuismitheora ar Mheasúnú Foirmitheach 19
Guth an scoláire sa Mheasúnú Foirmitheach 20
Guth an mhúinteora sa Mheasúnú Foirmitheach 21
Cén chaoi a dtacaíonn Teagasc, Measúnú agus Foghlaim le Folláine? 22
MRB 2: An Próiseas 23
Cur i Láthair: Na hábhair a d’fhéadfadh a bheith i gceist 23
Na Gnéithe Cáilíochta: MRB 2 (Cur i láthair) 24
Cur i Láthair an Scoláire – Machnamh ar an nGníomhaíocht 26
Cad é an t-aiseolas a thabharfá don scoláire seo ar a chuid oibre? 26
Pointí an Chompáis: Tuairimí a Mheas 27
Smaointeoireacht T-Chairt 28
Dátaí Tábhachtacha MRB 2 2018 30
Dátaí Tábhachtacha MRB 1 2019 30
Beartais Úsáid Inghlactha agus Obair Scoláire a Stóráil 31
Gabh ar ár Liosta Seachadta 32
Athmhachnamh ar an lá 33
Nótaí 34

Torthaí Foghlama

Snáithe 1: Airgeadas Pearsanta

Díríonn airgeadas pearsanta ar an scoláire a bheith ag forbairt sraith scileanna, eolais agus luachanna a chuireann ar a chumas cinntí eolasacha a dhéanamh chun a chuid acmhainní airgeadais a bhainistiú go héifeachtach agus go freagrach. Sa snáithe seo foghlaimíonn an scoláire faoina chúrsaí airgeadais a bhainistiú, faoi iompar freagrach tomhaltóra agus faoin luach a bhaineann le hacmhainní a úsáid go heiticiúil agus go héifeachtúil chun tairbhe daoine aonair agus na sochaí.

GNÉITHE: Mo chuid acmhainní a bhainistiú

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

1.1 Athbhreithniú a dhéanamh ar na hacmhainní pearsanta atá ar fáil dó chun freastal ar a chuid riachtanas agus mianta, agus anailís a dhéanamh ar an méid a imríonn sásamh na riachtanas agus na n-éileamh sin tionchar ar dhaoine aonair agus ar an tsochaí

1.2 Foinsí ioncaim agus caiteachais a shainaithint agus a rangú, comparáid a dhéanamh idir na roghanna atá ar fáil chun an bainistiú is fearr a dhéanamh ar acmhainní airgeadais, measúnú a dhéanamh ar na rioscaí a bhaineann le gach rogha acu agus breithiúnais eolasacha agus fhreagracha a dhéanamh

1.3 Saolré airgeadais pearsanta a chur le chéile chun riachtanais airgeadais ag céimeanna difriúla saoil a shainaithint

1.4 Na príomhchánacha agus na príomhtháillí pearsanta a mhíniú agus an tráth agus an chúis a bhféadfaidís a theacht chun cinn a thabhairt le fios

1.5 Cúiseanna a shainaithint chun airgead a choigilt agus a fháil ar iasacht, na cúiseanna sin a cheangal le foinsí cuí airgeadais a aimsiú i ndáil lena gcuspóir, lena gcostais agus lena rioscaí

1.6 Cineálacha cuí árachais a shainaithint le haghaidh riachtanais phearsanta ar leith agus costais, tairbhí agus rioscaí a mheas

GNÉITHE: Cúrsaí Gnó a Fhiosrú

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

1.7 Idirdhealú a dhéanamh idir a chearta agus a fhreagrachtaí mar thomhaltóir agus léirthuiscint a bheith aige dóibh

1.8 Comparáid a dhéanamh idir na seirbhísí a sholáthraíonn gníomhaireachtaí do thomhaltóirí agus institiúidí airgeadais chun cabhrú agus chun tacú le custaiméirí

1.9 Díospóireacht a dhéanamh faoi na saincheisteanna eiticiúla agus inbhuanaitheachta a eascraíonn as an úsáid a bhaineann sé as earraí agus as seirbhísí agus measúnú a dhéanamh ar an gcaoi a bhféadfadh a iompar mar thomhaltóir cur le forbairt inbhuanaithe

1.10 Plé agus measúnú a dhéanamh ar an gcaoi a n-imríonn domhandú agus forbairtí teicneolaíochta tionchar ar rogha agus ar iompar tomhaltóirí

GNÉITHE: Scileanna a Úsáid don Ghnó

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

1.11 Duilleog phá a léirmhíniú agus dliteanas pearsanta cánach de bharr fostaíochta a ríomh

1.12 Buiséad a ullmhú agus anailís a dhéanamh air, an staid airgeadais a fháil amach, gníomhartha cuí a mholadh agus an anailís a chur i láthair i bhfoirm táblaí agus graf

1.13 Monatóireacht agus ríomh a dhéanamh ar shonraí ioncaim agus caiteachais, an staid airgeadais a fháil amach, gníomhartha cuí a mholadh agus an anailís a chur i láthair i bhfoirm táblaí agus graf

Snáithe 2: Fiontraíocht

Spreagann an Fhiontraíocht an scoláire chun deiseanna a shainaithint agus iad a thiontú ina ngníomhaíochtaí praiticiúla spriocdhírithe taobh istigh den ghnó agus den tsochaí i gcoitinne trína thuiscint, a scileanna agus a luachanna a fhorbairt agus a úsáid. Sa snáithe seo, foghlaimíonn an scoláire faoi bheith fiontraíoch, faoi fheidhmeanna eagraíochta agus faoin timpeallacht ghnó.

GNÉITHE: Mo Chuid Acmhainní a Bhainistiú

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

2.1 Cineálacha difriúla fiontair airgeadais, chultúrtha agus shóisialta a shainaithint agus léirthuiscint a bheith aige don ról atá ag gach ceann acu sa tsochaí

2.2 Cur síos a dhéanamh ar scileanna agus ar shaintréithe an té atá fiontraíoch agus léirthuiscint a bheith aige do ról an fhiontraí in eagraíocht, sa tsochaí agus sa gheilleagar

2.3 Dealú idir fostaíocht, obair agus saorálaíochas, agus gnéithe, tairbhí, luach saothair agus gairmeacha laistigh díobh uile a shainaithint agus cur síos a dhéanamh orthu

GNÉITHE: Cúrsaí Gnó a Fhiosrú

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

2.4 Idirdhealú a dhéanamh idir cearta agus freagrachtaí an fhostóra agus an fhostaí ó thaobh seasamh dlíthiúil, sóisialta, comhshaoil agus eiticiúil de

2.5 Na tionchair dhearfacha agus dhiúltacha a bhíonn ag eagraíocht ar an bpobal ó thaobh cúrsaí eacnamaíochta, sóisialta agus comhshaoil de a iniúchadh

2.6 Tionchar teicneolaíochtaí digiteacha ar eagraíocht a phlé agus díospóireacht a dhéanamh faoin luach saothair agus faoi na costais a bhaineann leo

GNÉITHE: Scileanna a Úsáid don Ghnó

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

2.7 Taighde margaidh a dhéanamh chun deis fiontraíochta a iniúchadh agus anailís a dhéanamh ar thorthaí an taighde, iad a léirmhíniú agus iad a chur in iúl agus úsáid á baint as téarmaíocht agus as léiriúcháin ábhartha

2.8 Cumasc margaíochta a cheapadh agus a chur i bhfeidhm chun táirge nó seirbhís nua nó ceann atá ann cheana a chur chun cinn

2.9 Plean gnó simplí a fhorbairt do tháirge nó do sheirbhís nua nó do cheann atá ann cheana

2.10 Cáipéisí tábhachtacha gnó a úsáideann eagraíocht ar chúinsí cuntasachta chun a cuid idirbheart a bhainistiú, a chur i gcrích agus a léirmhíniú

2.11 Meas a dhéanamh ar a thábhachtaí is atá sreabhadh airgid eagraíochta a phleanáil, foinsí oiriúnacha maoinithe a mholadh chun caiteachas a bhainistiú agus buiséad a ullmhú

2.12 Cuntas airgid a ullmhú chun monatóireacht a dhéanamh ar ioncam a fuair eagraíocht agus ar íocaíochtaí a rinne sí, measúnú a dhéanamh ar a staid airgeadais agus plean gníomhaíochta a mholadh; figiúir a phostáil sna mórleabhair iomchuí agus comhardú trialach a fháil

2.13 Cuntais deiridh a ullmhú chun feidhmíocht airgeadais eagraíochta ag deireadh tréimhse trádála a mheas, anailís agus measúnú a dhéanamh ar a staid airgeadais agus plean gníomhaíochta a mholadh

Snáithe 3: Ár nGeilleagar

Cuireann Ár ngeilleagar ar chumas an scoláire an caidreamh dinimiciúil idir cúrsaí eacnamaíochta go háitiúil, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta a thuiscint. Forbraíonn sé cumas an scoláire chun bunchoincheapa eacnamaíochta a shainaithint agus a thuiscint faoi mar a bhaineann siad le hairgeadas pearsanta, le fiontraíocht agus le geilleagar na hÉireann. Sa snáithe seo, foghlaimíonn an scoláire faoi éileamh agus soláthar earraí agus seirbhísí, faoi ról an rialtais i mbainistiú an gheilleagair, agus faoi shaincheisteanna eacnamaíochta amhail trádáil, fostaíocht agus ballraíocht na hÉireann san Aontas Eorpach.

GNÉITHE: Mo Chuid Acmhainní a Bhainistiú

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

3.1 Míniú a thabhairt ar an gcaoi a gcaithfidh daoine aonair roghanna a dhéanamh mar gheall ar easpa acmhainní eacnamaíocha; torthaí féideartha na roghanna sin a thuar

3.2 Míniú a thabhairt ar an gcaoi a gcomhoibríonn daoine aonair, eagraíochtaí (eagraíochtaí brabúis agus eagraíochtaí neamhbhrabúis) agus an rialtas le chéile chun acmhainní eacnamaíocha a dháileadh a úsáidtear chun táirgí agus seirbhísí a tháirgeadh

3.3 Measúnú a dhéanamh ar an gcaoi ar féidir le hathruithe ar sholáthar agus éileamh earraí agus seirbhísí i margaí difriúla tionchar a imirt ar phraghsanna

3.4 Dealú idir foinsí difriúla ioncam rialtais agus caiteachas rialtais

GNÉITHE: Cúrsaí Gnó a Fhiosrú

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

3.5 Feidhm na cánach a scrúdú ó thaobh cúrsaí airgeadais, sóisialta, dlíthiúla agus eiticiúla de

3.6 Míniú a thabhairt ar an gcaoi ar féidir le borradh eacnamaíoch tionchar dearfach agus diúltach a imirt ar an tsochaí agus ar an gcomhshaol agus cur chun cinn na forbartha inbhuanaithe a chosaint

3.7 Díospóireacht a dhéanamh ar na himpleachtaí atá le domhandú na trádála, lena n-áirítear na tairbhí agus na dúshláin don trádáil idirnáisiúnta

3.8 Plé a dhéanamh ar na tairbhí agus ar na dúshláin, idir eacnamaíoch agus shóisialta, a bhaineann le ballraíocht na hÉireann san Aontas Eorpach

GNÉITHE: Scileanna a Úsáid don Ghnó

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

3.9 Oiriúnacht táscairí eacnamaíocha a mhíniú amhail boilsciú, rátaí fostaíochta, rátaí úis, borradh eacnamaíoch, ioncam náisiúnta agus fiacha náisiúnta do dhaoine aonair agus don gheilleagar

3.10 A chuid eolais, agus faisnéis ó fhoinsí éagsúla meán, a úsáid chun saincheisteanna reatha eacnamaíochta a phlé agus tuairim eolasach a chur i láthair

3.11 Measúnú a dhéanamh ar thairbhí agus ar chostais beartas geilleagrach rialtais, agus iad siúd a bhaineann leas as na tairbhí agus iad siúd a bhíonn thíos leis na costais a mheas

Déan scanadh ar an gCód MF (mearfhreagartha) chun an tSonraíocht don Staidéar Gnó a íoslódáil

Seiceáil Isteach:

3. Trí Bhealach ar Úsáideadh Am Gairmiúil sa Scoil s'Againn:

2. Dhá Smaoineamh a Thriail Mé ón Seisiún Deireanach FGL a bhí Againn:

1. Rud amháin a Ba Mhaith liom a Fhoghlaim ón gCnuaslá Seo:

Córas Nua Grádaithe na Sraithe Sóisearaí

GRÁD	RAON (%)
Gradam	≥90 go dtí 100
Ardtuillteanas	≥75 agus <90
Tuillteanas	≥55 agus <75
Gnóthaithe	≥40 agus <55
Gnóthaithe go páirteach	≥20 agus <40
Neamhghrádaithe	≥0 agus <20

Scrúdú Deiridh

Meitheamh 2019

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Ceist Shamplach

Is mac léinn é Tomás. Oibríonn sé ar bhonn páirtaimseartha le comhlacht tógála. Cabhraíonn sé leis an mbríceadóireacht agus déanann sé stroighin leis an meascthóir stroighne. Tugadh clogad oibre agus seaicéad sofheicthe dó nuair a thosaigh sé ag obair agus tugadh timpeall an tsuímh thógála é. Bhain cúpla gortú beag dó ar an suíomh. Ní raibh fonn air an méid sin a insint dá fhostóir toisc go bhfaigheann sé pá maith agus go bhfuil sé ag iarraidh a bheith ag obair san earnáil tógála nuair a bhíonn sé críochnaithe sa choláiste. Thit sé de scafall le déanaí tar éis do roinnt dá chomhghleacaithe a bheith ag pleidhcíocht ar an ardán. Níl sé cinnte an bhfuil ábhar gearáin aige.

a) Cén áit ar féidir le Tomás eolas a fháil faoina chearta fostaíochta? Ainmnigh rogha amháin

b) Ón tuiscint atá agat ar chearta fostaíochta, an gceapann tú go bhfuil ábhar gearáin ag Tomás? Tabhair cúis le do fhreagra

Tacsanomaíocht Bloom i Seomra Ranga an Staidéir Ghnó

Cuimhniú	Tuiscint	Cur i bhFeidhm	Anailisiú	Meastóireacht	Cruthú
Is féidir le scoláirí fíricí a thabhairt chun cuimhne gan tuiscint b'fhéidir, agus is féidir leo buneolas a thabhairt	*Is féidir le scoláirí tuiscint ar fhíricí agus smaointe a léiriú agus ciall a dhéanamh d'eolas*	*Is féidir le scoláirí eolas agus faisnéis a úsáid i suíomhanna nua agus ar bhealaí éagsúla*	*Is féidir le scoláirí eolas a bhriseadh ina chodanna, fianaise a aimsiú chun tacú le faisnéis, cúiseanna nó fáthanna a shainaithint*	*Is féidir le scoláirí fianaise a úsáid agus a anailísiú chun freagra a mholadh, údar a thabhairt le cur chuige nó le réiteach nó cur ina choinne*	*Is féidir le scoláirí rud éigin nua a phleanáil, a chruthú nó a dhearadh*
Ceistiú Molta	*Ceistiú Molta*	*Ceistiú Molta*	*Ceistiú Molta*	*Ceistiú Molta*	*Ceistiú Molta*
An féidir leat ... a liostú? *Ainmnigh...* *Abair ...* *Cad is .. ann?* *Tabhair achoimre...*	*Conas a mhíneofá....?* *Cén sampla a thabharfá de ....?*	*Cad é a tharlódh dá mbeadh....?* *Cad iad na tosca a d'athrófá dá mbeadh....?* *Cad é is féidir leat a úsáid chun a mhíniú...?*	*Cad é an buntéama / an bhunchiall taobh thiar de..?* *An bhfuil an t-eolas bunaithe ar fhíric nó ar thuairim....?* *Cad iad na conclúidí is féidir a bhaint as ...?*	*Ag úsáid an mhéid atá ar eolas agat, conas a mhíneofá....?* *Conas a d'fhéadfá ... a fheabhsú?* *Cad é do bharúil faoi...?* *Cad é a tharlódh dá ...*	*Cad é an réiteach a bheadh ar....?* *Cad é mar a dhéanfá .... a chruthú / a fheabhsú / a fhorbairt?*
Measúnú Féideartha	*Measúnú Féideartha*	*Measúnú Féideartha*	*Measúnú Féideartha*	*Measúnú Féideartha*	*Measúnú Féideartha*
Luaschártaí *Fíricí a thabhairt chun cuimhne* *Meabhairmhapa a dhéanamh d'eochairfhocail na topaice*	*Rólimirt* *Meabhairmhapa ag nascadh coincheap agus smaointe* *Achoimre nó tuairisc a scríobh*	*Cur i láthair a dhéanamh os comhair an ranga* *Cur chuige míreanna mearaí – ag míniú do dhaoine eile* *Cás-staidéar*	*Torthaí suirbhé nó taighde a anailísiú* *Graf nó grafaic faisnéise a tharraingt chun eolas a mhíniú* *Fiosrúchán a dhéanamh chun tionchair / costais / buntáistí / tairbhí / sochair srl a shainmhíniú*	*Polasaí / buiséad / cuntas a luacháil* *Meabhrú faoi ghrád measúnaithe / aiseolas agus meastóireacht a dhéanamh orthu*	*Blag a scríobh* *Feachtas a chruthú (m.sh. margaíocht) nó feachtas ardú feasachta i measc an phobail*
Uirlísí Féideartha Digíteacha	*Uirlísí Féideartha Digíteacha*	*Uirlísí Féideartha Digíteacha*	*Uirlísí Féideartha Digíteacha*	*Uirlísí Féideartha Digíteacha*	*Uirlísí Féideartha Digíteacha*
(úsáid chuiditheach) ***Wordle***	*(úsáid chuiditheach)* ***Popplet***	*(úsáid chuiditheach)* ***Storyboardthat***	*(úsáid chuiditheach)* ***Survey Monkey (nó a leithéid***	*(úsáid chuiditheach)* ***Punann Dhigíteach (próiseasbhunaithe)***	*(úsáid chuiditheach)* ***Animoto***

Ag obair le Tacsanomaíocht Bloom

Ceisteanna Éifeachtacha Féideartha

- Inis dom níos mó maidir le …
- Cad é a tharlódh dá mbeadh …..?
- Bheadh suim agam tuilleadh a chloisteáil faoi …….
- Cén dóigh eile ar féidir leat ……….?
- Cén chuid den tsonraíocht lena bhfuil sé seo ag nascadh…..?
- Cén dóigh a ndéanann sé sin measúnú ar an Toradh Foghlama…?

Sampla Féideartha de Thasc Scoláire-Lárnaithe 1

CÉN DÓIGH AR FÉIDIR AN TASC *SAMPLACH* SEO A FHEABHSÚ?

Toradh Foghlama:

3.11 Measúnú a dhéanamh ar thairbhí agus ar chostais beartas geilleagrach rialtais, agus iad siúd a bhaineann leas as na tairbhí agus iad siúd a bhíonn thíos leis na costais a mheas

Príomhchoincheapa:

Na tairbhí agus na costais don tír go ginearálta, cíoradh a dhéanamh maidir le cé a bhaineann tairbhe astu, cé air a mbíonn na costais – bunaithe ar thaighde agus ar anailís

Agus an t-eolas ó Intinní Foghlama a tháinig roimhe seo in úsáid agat, scrúdaigh an beartas chun a oibriú amach cé dó a dtéann an beartas chun tairbhe (daoine aonair, grúpaí suime, an rialtas srl.) agus cé atá freagrach as na costais (airgeadais agus eile)

Na tairbhí agus na costais a bhaineann le beartas geilleagrach an rialtais a mheas, cé dó a dtéann na tairbhí chun sochair agus cé a iompraíonn na costais a mheas, agus taighde a dhéanamh orthu sin.

Intinní Foghlama:

Táimid ag foghlaim chun-

- Taighde a dhéanamh ar bheartas rialtais
- Tairbhí agus costais beartas geilleagrach rialtais a mheas agus a scrúdú go géar
- Anailís a dhéanamh ar cé a bhaineann tairbhe as sochair bheartas geilleagrach an rialtais
- Iad siúd a iompraíonn costais bheartas eacnamaíoch an rialtais a shainaithint

Forbhreathnú ar an Tasc:
Tá scoláirí ag tabhairt faoin tasc seo tar éis staidéar a dhéanamh ar na Torthaí Foghlama uile ar an gcúrsa. Tá taithí acu ag plé beartais gheilleagracha atá sa nuacht reatha agus tá taithí acu ar thaighde a dhéanamh tar éis an póstaer SSM maidir le próiseas taighde a bheith pléite sa rang.

Briathra Gnímh:

Measúnaigh (breithiúnas eiticiúil) fianaise a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le breithiúnas; srianta fianaise i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna

Measúnaigh (sonraí) sonraí a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le conclúid i bhfiosrúchán nó in iniúchadh; srianta sonraí i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna

Meas saintréith, cumas, nó cáilíocht ruda a mheasúnú nó breithiúnas a thabhairt ina thaobh

Breithmheas Scoláíre:
Oibreoidh na scoláirí i bpéirí chun cur i láthair a dhéanamh dírithe ar thairbhí agus ar chostais beartas eacnamaíoch na hÉireann a thuigeann siad a bheith ag imirt tionchair ar an gceantar áitiúil agus argóintí acu maidir leo siúd a bhaineann leas as na tairbhí agus iad siúd a bhíonn thíos leis na costais. Cuirfear é seo i láthair ó bhéal agus acmhainní tacaíochta dá rogha féin in úsáid acu.

Critéir Ratha:
Is féidir liom:

- Beartas geilleagrach Éireannach a imríonn tionchar ar mo cheantar áitiúil a shainaithint
- Taighde a dhéanamh ar bheartas geilleagrach Éireannach reatha agus achoimre a dhéanamh air agus mo chuid foinsí eolais a léiriú.
- Na tairbhí agus na costais a bhaineann leis an mbeartas seo d'Éirinn a thaispeáint
- Argóint a dhéanamh ar a son siúd a bhaineann leas as na tairbhí agus ar a son siúd a bhíonn thíos leis na costais agus míniúchán a thabhairt ar mo thuairim.

Measúnú Foirmitheach:
Sula ndéanfaidh siad an cur i láthair os comhair an ranga, oibreoidh péirí scoláirí le péire eile chun aiseolas a thabhairt dá chéile de réir na gcritéar ratha bunaithe ar 'Céard ar éirigh go geal leis ?' agus 'Céard a d'fhéadfaí a fheabhsú ?' Déanfaidh scoláirí machnamh ar an gcur i láthair s'acu maidir leis na critéir ratha.

Cad é ar éirigh go geal leis?	Cad é a d'fhéadfaí a fheabhsú?

Is ar mhaithe leis an FGL amháin atá an tasc seo chun plé a spreagadh le linn an FGL

Sampla Féideartha de Thasc Scoláire-Lárnaithe 2

CÉN DÓIGH AR FÉIDIR AN TASC *SAMPLACH* SEO A FHEABHSÚ?

Toradh Foghlama:
3.11 **Measúnú** a dhéanamh ar thairbhí agus ar chostais beartas geilleagrach rialtais, agus iad siúd a bhaineann leas as na tairbhí agus iad siúd a bhíonn thíos leis na costais **a mheas**

Príomhchoincheapa:

- Na tairbhí agus na costais don tír go ginearálta, cíoradh a dhéanamh maidir le cé a bhaineann tairbhe astu, cé air a mbíonn na costais – bunaithe ar thaighde agus ar anailís
- Agus an t-eolas ó Intinní Foghlama a tháinig roimhe seo in úsáid agat, scrúdaigh an beartas chun a oibriú amach cé dó a dtéann an beartas chun tairbhe (daoine aonair, grúpaí suime, an rialtas srl.) agus cé atá freagrach as na costais (airgeadais agus eile)
- Na tairbhí agus na costais a bhaineann le beartas geilleagrach an rialtas a mheas, cé dó a dtéann na tairbhí chun sochair agus cé a iompraíonn na costais a mheas, agus taighde a dhéanamh orthu sin.

Intinní Foghlama:
Táimid ag foghlaim chun-

- Taighde a dhéanamh ar bheartas rialtais
- Tairbhí agus costais beartas geilleagrach rialtais a mheas agus a scrúdú go géar
- Anailís a dhéanamh ar cé a bhaineann tairbhe as sochair bheartas geilleagrach an rialtais
- Iad siúd a iompraíonn costais bheartas eacnamaíoch an rialtais a shainaithint

Forbhreathnú ar an Tasc:
Tá scoláirí ag tabhairt faoin tasc seo tar éis staidéar a dhéanamh ar na Torthaí Foghlama uile ar an gcúrsa. Tá taithí acu ag plé beartais gheilleagracha atá sa nuacht reatha agus tá taithí acu ar thaighde a dhéanamh tar éis an póstaer SSM maidir le próiseas taighde a bheith pléite sa rang.

Briathra Gnímh:

Measúnaigh (breithiúnas eiticiúil) fianaise a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le breithiúnas; srianta fianaise i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna

Measúnaigh (sonraí) sonraí a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le conclúid i bhfiosrúchán nó in iniúchadh; srianta sonraí i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna

Meas saintréith, cumas, nó cáilíocht ruda a mheasúnú nó breithiúnas a thabhairt ina thaobh

Breithmheas Scoláire:
Oibreoidh scoláirí i ngrúpaí de 3 nó 4 chun póstaer a dhearadh don seomra ranga a dhíríonn ar thairbhí agus/nó ar chostais bheartas geilleagrach rialtais.

Critéir Ratha
An rud a dhéanfaidh na scoláirí:

- Póstaer A3 a dhearadh le húsáid sa seomra ranga
- Cinntiú go mbíonn 50% de scríbhneoireacht agus 50% d'íomhánna in úsáid
- Roghnú idir líníochtaí, pictiúir nó grianghraif don ghné fhísiúil
- 200 focal a chur sa scríbhneoireacht
- Aitheantas a thabhairt dá gcuid foinsí taighde

Measúnú Foirmitheach
Le linn phróiseas an taighde, sula gcruthaítear an póstaer, beidh scoláirí i ngach grúpa rannpháirteach i 'bpiartheagasc' ag roinnt agus ag míniú a gcuid torthaí le baill eile an ghrúpa. Tabharfaidh baill eile an ghrúpa aiseolas do gach scoláire maidir le torthaí a gcuid taighde.

I ndiaidh a gcuid taighde a dhéanamh, beidh na scoláirí páirteach i gcleachtadh darb ainm 'rollú an dísle' ina n-insíonn siad da gcuid piaraí an áit a bhfuil siad.

1. **Ba mhaith liom cuimhne ar**
2. **Seo rud a d'fhoghlaim mé inniu**
3. **Focal amháin a mhíníonn gach ar fhoghlaim mé**
4. **Rud atá ar eolas agam cheana féin**
5. **Tá mé trína chéile go fóill maidir le**
6. **An splanc thuisceana a bhuail mé**

Cad é ar éirigh go geal leis?	Cad é a d'fhéadfaí a fheabhsú?

Is ar mhaithe leis an FGL amháin atá an tasc seo chun plé a spreagadh le linn an FGL

Ceisteanna le cur san áireamh maidir le Tasc Dearaidh

	Níl sé seo amhlaidh	Cuid den fhírinne ann	Measartha fíor
An dtugann dearadh an taisc deis do scoláirí na héachtaí eolais, tuisceana, scileanna agus luachanna atá bainte amach acu i dtaca leis na torthaí foghlama de a thaispeáint?			
An féidir le scoláirí eolas, tuiscint, scileanna agus luachanna a bhaint amach ag leibhéil éagsúla?			
An bhfuil nasc idir na critéir ratha agus an fhoghlaim agus an gcuirtear iad in iúl do na scoláirí?			
An bhfuil an measúnú ag teacht leis an eolas, tuiscint, scileanna agus luachanna sna torthaí foghlama agus sna intinní foghlama?			
An bhfuil deis ann don mheasúnú foirmitheach?			

Critéir Ratha do Dhearadh Tasc

Tugann an tasc deis do scoláirí **a gcuid éachtaí a thaispeáint i dtaca le heolas, tuiscint, scileanna agus luachanna ó na torthaí foghlama**

Is féidir leis na scoláirí eolas, tuiscint, scileanna agus luachanna **ag leibhéil éagsúla a bhaint amach**.

Tá **na critéir ratha nasctha leis an bhfoghlaim** agus **pléitear / roinntear iad seo leis na scoláirí.**

Tá **an tasc nasctha** leis an eolas agus an tuiscint, na scileanna agus na luachanna sna **torthaí foghlama agus sna hIntinní Foghlama a théann leo**

Tá deis ann don **mheasúnú foirmitheach.**

Féininiúchadh ar Chleachtas Measúnaithe: Critéir Ratha a Úsáid

Meabhraigh ar na ráitis thíos agus rangaigh do fhreagra maidir le húsáid na gcritéar ratha chun tacú le teagasc, foghlaim agus measúnú ar scála 1 go 5.

1	2	3	4	5
Annamh		**Corruair**		**I gcónaí**

	Mo Rátáil
Roinnim na critéir ratha le mo scoláirí nuair a thugaim tascanna/obair i mo rang	
I mo rang, bíonn na critéir ratha nasctha le hintinní foghlama	
Bíonn aird agam ar na foghlaimeoirí (réimse cumais / taithí / réamhfhoghlaim) agus mé ag scríobh na gcritéar ratha.	
Úsáidim teanga a thuigeann / úsáideann na scoláirí agus na critéir ratha á scríobh agam	
Déanaim cinnte go dtuigeann na scoláirí na critéir ratha go maith	
Pléim na critéir ratha le mo chuid scoláirí agus aontaímid lena chéile iad	
Breathnaímid siar ar na critéir ratha le linn na gceachtanna	
I mo cheachtanna, úsáidtear na critéir ratha chun aiseolas a thabhairt ar thascanna a bhíonn idir lámha acu	
Úsáidtear critéir ratha i mo cheachtanna chun cabhrú le piarmheasúnú agus / nó le féinmheasúnú	

Beidh mise ag díriú ar:	**Sa Roinn Ábhair beimid ag díriú ar:**

Mo Thasc Scoláire-Lárnaithe 1

Is múinteoir Staidéar Gnó don 2ú Bliain tú. D'úsáid an Roinn Staidéar Gnó i do scoilse roinnt dá gcuid am gairmiúil agus phleanáil sibh cuid de na hAonaid Foghlama seo a leanas i gcuideachta a chéile.

Aonaid Foghlama:
2.6 –Tionchar teicneolaíochtaí digiteacha ar eagraíocht a phlé agus díospóireacht a dhéanamh faoin luach saothair agus faoi na costais a bhaineann leo

Mar Roinn, spíon sibh amach na torthaí foghlama agus sainaithin sibh iad seo a leanas mar phríomhchoincheapa:

Príomhchoincheapa:

- Teicneolaíochtaí éagsúla digiteacha a shainaithint
- Na tairbhí gnó a bhaineann leo a fhiosrú
- Dul chun cinn reatha maidir le teicneolaíocht agus treochtaí a iniúchadh
- Anailís a dhéanamh ar luach saothair agus ar na costais a bhaineann leo

Rinne tú féin agus do chomhghleacaithe sa Roinn Staidéar Gnó achoimre ar eispéiris foghlama fhéideartha ina bhféadfadh scoláirí a bheith rannpháirteach chun príomhscileanna a fhorbairt, agus a d'fhéadfadh deiseanna a chruthú don Mheasúnú Foirmitheach:

Eispéiris Foghlama Fhéideartha:

- Múinteoir – scoláirí a ghríosú le ceisteanna chun réamheolas a nochtadh
- Grúpaí – Seomra Ranga Inbhéartaithe - taighde
- Grúpaí – Taighde & cur i láthair ranga – breathnaíonn an múinteoir
- Rang – Díospóireacht siúil ar luach saothair agus ar chostais

Intinní Foghlama:

1. Teicneolaíochtaí digiteacha a shainaithint is féidir le Comhlacht Ilnáisiúnta a úsáid

2. Na deiseanna a chuireann na teicneolaíochtaí seo ar fáil don Ghnó a phlé.

3. Na tairbhí a bhaineann le húsáid na teicneolaíochta digití do Ghnó a léiriú.

4. Breac-chuntas a thabhairt ar na costais a bhaineann le teicneolaíocht dhigiteach a úsáid do Ghnó.

Mo Thasc Scoláire-Lárnaithe 2

Is múinteoir Staidéar Gnó sa 2ú Bliain tú. D'úsáid an Roinn Staidéar Gnó i do scoilse roinnt dá gcuid am gairmiúil agus phleanáil sibh cuid de na hAonaid Foghlama seo a leanas i gcuideachta a chéile.

Aonad Foghlama:

2.3 – Dealú idir fostaíocht, obair agus saorálaíochas; agus gnéithe, tairbhí, luach saothair agus gairmeacha laistigh díobh uile a aithint agus cur síos a dhéanamh orthu

Mar Roinn, spíon sibh amach na torthaí foghlama agus sainaithin sibh iad seo a leanas mar phríomhchoincheapa:

Priomhchoincheapa:

- Fostóir agus fostaí, saorálaíochas
- Tairbhí don todhchaí
- Luach saothair, tuarastal, tascráta, tairbhí agus sochair do chách
- CV, foirmeacha iarratais

Rinne tú féin agus do chomhghleacaithe sa Roinn Staidéar Gnó achoimre ar eispéiris foghlama fhéideartha ina bhféadfadh scoláirí a bheith rannpháirteach chun a gcuid príomhscileanna a fhorbairt, agus a d'fhéadfadh deiseanna a chruthú don Mheasúnú Foirmitheach:

Eispéiris Foghlama Fhéideartha:

- Múinteoir – scoláirí a ghríosú le ceisteanna chun réamheolas a nochtadh
- Grúpaí – Taighde agus píarcheistiú ina dhiaidh
- Rang – Cuairt ar Ghnó áitiúil. Seisiún C&F
- Rang – Cuairt ó shaorálach chuig an seomra ranga. Seisiún C&F

Intinní Foghlama:

1. An difear idir 'fostaíocht', 'obair' agus 'saorálaíochas' a léiriú agus an luach saothair a bhaineann le gach ceann acu a shainaithint.

2. An ról dearfach a imríonn 'fostaíocht', 'obair' agus 'saorálaíochas' ar dhaoine aonair, ar an bpobal agus ar an eacnamaíocht.

3. Deiseanna gairme a d'fhéadfadh eascairt as saorálaíochas.

Do Thasc Scoláire-Láraithe a Scafláil	
Breac-chuntas ar Mheasúnú Scoláire: Cad é is féidir le scoláirí a rá, a chruthú, a scríobh nó a dhéanamh chun a gcuid foghlama a léiriú?	
Ba mhaith liom go dtabharfadh na critéir ratha aghaidh ar:	Conas a dhéanfar na critéir ratha a chomhthógáil leis na scoláirí nó conas a roinnfear leo iad?
Deiseanna i gcomhair measúnú foirmitheach:	
Machnamh an Mhúinteora agus Nótaí:	

Dearcadh an tuismitheora ar Mheasúnú Foirmitheach

Tá róil éagsúla ag tuismitheoirí, scoláirí agus múinteoirí sa pháirtnéireacht agus ba mhaith leo uile rudaí éagsúla ón bpáirtnéireacht chun na róil sin a léiriú. De ghnáth, is gá do thuismitheoirí i bhfad níos mó eolais a fháil ón múinteoir ná a bheadh an múinteoir a iarraidh ón tuismitheoir. Má bhíonn páirtnéireacht éifeachtach foghlaim-bhunaithe idir múinteoirí, scoláirí agus tuismitheoirí, ansin beidh rudaí áirithe ar eolas ag gach duine acu:

Beidh a fhios ag na tuismitheoirí

- An méid atá an scoil agus an tuismitheoir ag iarraidh a bhaint amach
- An tábhacht ar leith a chuireann an múinteoir le hoideachas a bpáiste agus go bhfuil sé/sí tiomanta chun cibé atá riachtanach a dhéanamh chun go bhfoghlaimeodh a bpáiste
- Go ndéanann an scoil obair ar son an pháiste ar bhonn laethúil

Ba mhaith le tuismitheoirí fios a bheith acu

- Go bhfuil a bpáiste sábháilte, sona agus ag foghlaim ar scoil
- Go mothaíonn a bpáiste go mbíonn meas air, go nglactar leis agus go mothaíonn sé mar chuid den rang/scoil
- Go bhfuil ionchais arda ag an múinteoir do chumas an pháiste chun bheith ag foghlaim
- Go mbíonn an múinteoir freagrach as cáilíocht an teagaisc, na foghlama agus as éachtaí an scoláire agus nach gcuireann sé / sí locht ar na tuismitheoirí as lagfhoghlaim a gcuid páistí
- An rud atá á theagasc - ón phictiúr mór go dtí an pictiúr beag; tá dualgas ar an scoil an curaclam náisiúnta a chur ar fáil
- Conas a theagasctar an curaclam: Caithfidh fios a bheith ag tuismitheoirí cén cur chuige oideolaíoch a úsáideann an scoil agus cén fáth a n-úsáidtear é
- Conas is féidir leo tacú leis na páistí; caithfidh an múinteoir agus an scoil a bheith soiléir maidir leis an dóigh ar mhaith leo na tuismitheoirí tacú le teagasc agus le foghlaim agus ba chóir é sin a éascú do thuismitheoirí nó cabhrú leo foghlaim chun é sin a dhéanamh.
- Conas a chuireann an scoil dul chun cinn agus gnóthachtáil in iúl; an rud is tábhachtaí ar fad, ba mhaith le tuismitheoirí fios a bheith acu conas atá a bpáiste ag léiriú dul chun cinn

Absolum M. (2011), Clarity *in the Classroom- Using Formative Assessment for Building Learning - 'Caibidil 10 Building Partnerships with Family' (Lch.202-303)*

Príomhphointí ón léitheoireacht:	**Smaoiním ar:**

Guth an scoláire sa Mheasúnú Foirmitheach

Taighde a rinneadh mar chuid den tionscadal Erasmus + ATS2020 i scoileanna in Éirinn le scoláirí na Sraithe Sóisearaí

Scoil A:
Thug an múinteoir aiseolas dúinn le linn dúinn a bheith ag obair inár ngrúpaí sa seomra ranga. Thug sí táblaí dúinn agus chuir ceisteanna orainn faoin obair a rinne muid agus bhí deis againn ceisteanna a chur chomh maith. Bhí seo go maith cionn is nach raibh ort ceist a chur os comhair an ranga uile. Bhí dúil agam ann freisin cionn is gur éirigh níos fearr liom leis an obair baile. Sílim gur thuig mé níos fearr an rud a bhí le déanamh agam.

Scoil B:
Bhí sé go maith deis a bheith agat machnamh ar na marcanna a fuair tú ar scrúduithe agus ar tionscadail. Roimhe seo, nuair a fuair mé mo scrúdú ar ais, dúirt mé – oh yeah - Ok - Fuair mé B nó cibé rud. Nuair a d'fhoghlaim muid chun machnamh a dhéanamh ar na gráid, thug sin orainn a bheith ag smaoineamh faoi na cúiseanna ar tugadh an grád sin duit. Roimhe seo, ba ghnách liom é a chaitheamh i mo mhála scoile agus dearmad a dhéanamh air ach anois breathnaím air, feicim conas a d'éirigh go maith liom agus cad é mar a thiocfadh liom a bheith níos fearr. Chabhraigh sin liom mo chuid laigí a fheiceáil sa chaoi go dtiocfadh liom a bheith ag iarraidh feabhsú.

Scoil C:
Chabhraigh an machnamh ar mo chuid foghlama sna ceachtanna sin liom feabhsú go cinnte. Leag muid spriocanna romhainn agus rinne muid machnamh conas a d'ullmhaigh muid agus ansin chuir muid é sin i gcomparáid leis an aiseolas a thug an múinteoir dúinn. Chaith muid beagán ama ag tús gach ceachta ag machnamh ar an gceacht a tháinig roimhe agus chabhraigh sin linn dá mbeadh ceisteanna ar bith faoi rud ar bith nach raibh tú cinnte faoi.

Scoil D:
Nuair a thugann an múinteoir aiseolas dúinn, roghnaíonn sé roinnt rudaí a rinne muid go maith agus rudaí eile a d'fhéadfaimis a dhéanamh níos fearr. Corruair, tugann sé orainn rudaí a rinne muid go maith agus rudaí a thiocfadh linn a dhéanamh níos fearr a aimsiú trí bhreathnú ar na critéir ratha don obair sin. Tá sé sin iontach maith mar is léir dom ansin an rud atá le déanamh agam chun go n-éireoidh níos fearr liom.

Príomhphointí ón léitheoireacht:	**Smaoiním ar:**

Guth an mhúinteora sa Mheasúnú Foirmitheach

Taighde a rinneadh mar chuid den tionscadal Erasmus + ATS2020 i scoileanna in Éirinn le scoláirí na Sraithe Sóisearaí

Scoil A:
Mar sin de, thug an t-aiseolas deis do scoláirí feiceáil don chéad uair riamh go raibh siad ag déanamh dul chun cinn. Níor bhain sé le bogadh ó 50% go 60%, ach bhain sé le feabhsú agus dul i dtreo barr feabhais. Chabhraigh sé sin chun an fhoghlaim a chur chun cinn do gach scoláire agus gach scoláire a bheith freagrach as a chuid féin foghlama ar deireadh.

Rinne muid an-iarracht tuismitheoirí a dhéanamh rannpháirteach trí theicneolaíocht a úsáid – mar sin de, mar shampla, nuair a bhí topaic ar siúl amhail tomhaltóir, chuir muid é sin in iúl do thuismitheoirí agus rinne muid iarracht iad a dhéanamh rannpháirteach freisin go mbeadh siad ag cur ceisteanna. Chabhraigh an t-athmhachnamh leis na scoláirí a bheith níos eolasaí faoin rud a bhí siad a fhoghlaim agus ní amháin an rud a bhí siad a fhoghlaim ach an dóigh ar fhoghlaim siad é agus an dóigh is fearr ar fhoghlaim siad.

Scoil B:
Tógann sé am aiseolas a thabhairt. Chun an fhírinne a dhéanamh, scanraigh sé ar dtús mé mar bhí mé buartha faoin ualach oibre a bhain leis. Anois déanaim iarracht aiseolas a thabhairt nuair atá siad ag dul isteach sa seomra ranga, agus cuirim ceisteanna chun seiceáil isteach agus chun fáil amach go dtuigeann siad agus éistim leis an gcomhrá a bhíonn ar siúl le linn obair ghrúpa nó smaoinigh - péireáil - roinn. Tugaim aiseolas scríofa ó am go chéile agus déanaim iarracht díriú ar rud a rinne siad go maith, rud a thiocfadh leo a dhéanamh níos fearr agus ansin tugaim roinnt leideanna chun feabhsú. Oibríonn an meascán d'aiseolas ó bhéal agus scríofa go maith agus feicim níos mó dul chun cinn sna scoláirí. Más féidir liom a léiriú dóibh cén chaoi chun feabhsú is amhlaidh is éifeachtaí an t-aiseolas.

Scoil C:
Fuair mé amach gurb éifeachtaí i bhfad machnamh an scoláire a cheangal leis an aiseolas ná aiseolas amháin a thabhairt. Bhain mé triail as dóigheanna éagsúla chun é sin a dhéanamh. Mar sin de, nuair a thug mé aiseolas scríofa thug mé beagán ama do na scoláirí ag tús an cheachta an chéad lá eile chun na tuairimí a léamh agus ceisteanna a chur orm dá mbeadh sin de dhíth orthu. D'iarr mé orthu fosta spriocanna nua a leagan amach dóibh féin bunaithe ar an aiseolas a thug mé dóibh agus chabhraigh sé sin cuid mhór mar bhí a sprioc féin ag gach scoláire ansin. Rud eile a thriail mé dathchódú – d'aibhsigh mé rud maith le dath glas agus ansin d'iarr orthu a rá cén fáth a raibh sin maith agus d'úsáid mé dath oráiste chun rud a bhí le feabhsú a aibhsiú agus ansin bhí orthusan a rá cén fáth a raibh sé le feabhsú acu.

Príomhphointí ón léitheoireacht:	**Smaoiním ar:**

Cén chaoi a dtacaíonn Teagasc, Measúnú agus Foghlaim le Folláine?

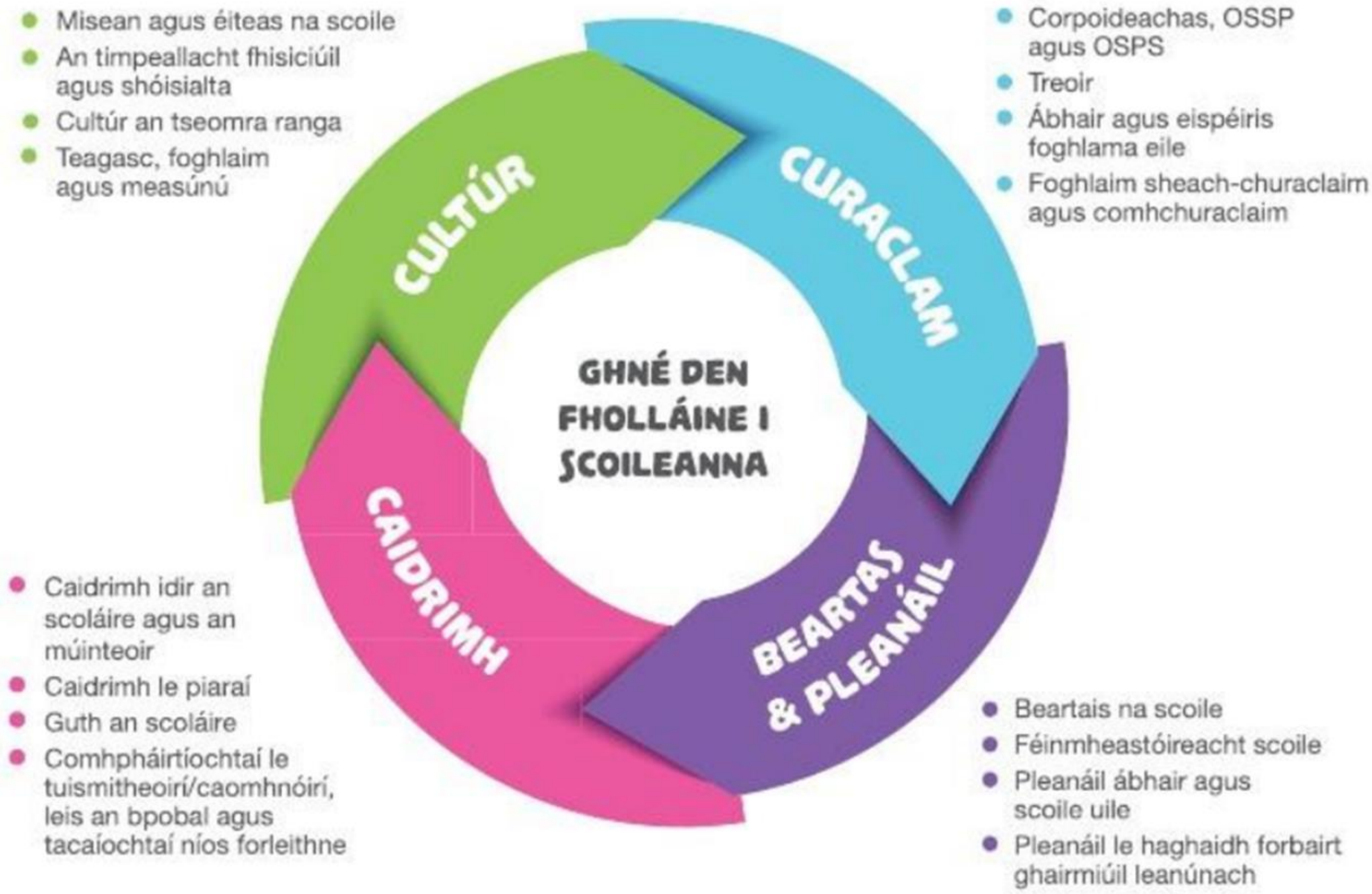

https://www.ncca.ie/media/2487/wellbeingguidelines_forjunior_cycle.pdf

MRB 2: An Próiseas

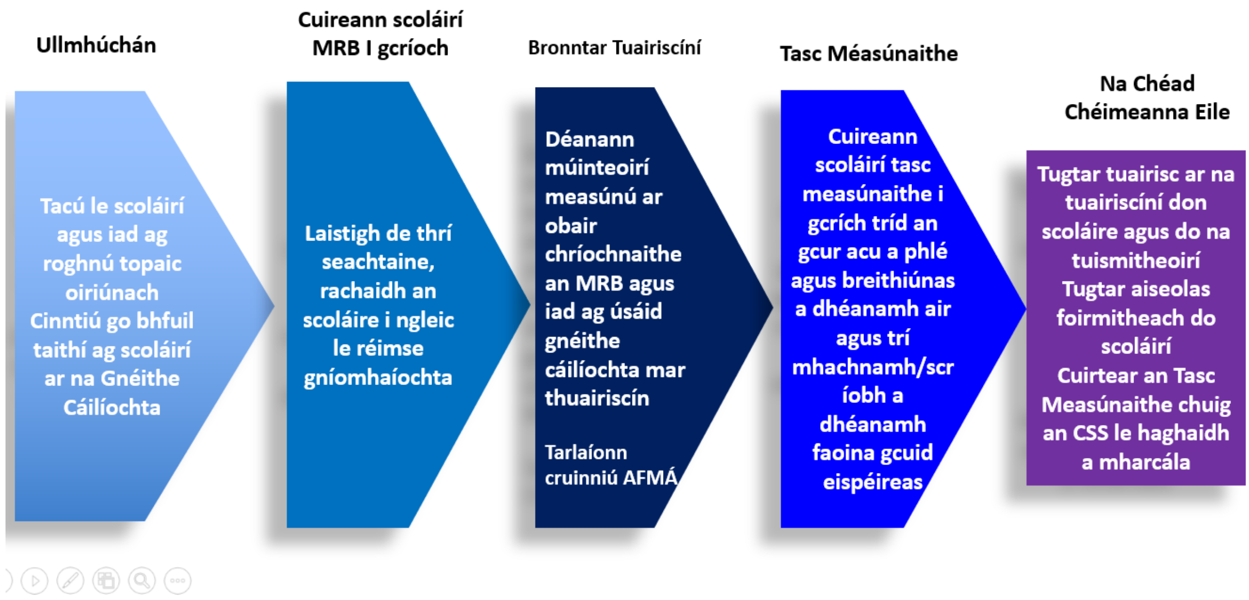

Cur i Láthair: Na hábhair a d'fhéadfadh a bheith i gceist

Na hábhair a d'fhéadfadh a bheith i gceist:

- Cuairt allamuigh ar fhiontar áitiúil
- Iniúchadh ar scéal sna meáin a bhaineann le cúrsaí gnó
- Ceannairí i réimse gnó na hÉireann
- Iniúchadh ar thionchar eagraíochta ar phobal
- Tomhaltachas
- Iniúchadh ar shaincheist eacnamaíoch reatha
- Gairmeacha beatha i gcúrsaí gnó

Tabhair faoi deara: D'fhéadfadh an scoláire rogha a dhéanamh staidéar a dhéanamh ar shaincheist **a bhfuil tábhacht phearsanta** nó **áitiúil** léi, ar an gcuntar go mbaineann sí leis an timpeallacht ghnó.

Treoirlínte do na Measúnuithe Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe lch 22

Na Gnéithe Cáilíochta: MRB 2 (Cur i láthair)

Na Gnéithe Cáilíochta: Cur i láthair

Thar barr ar fad

- Taispeánann an scoláire deisbhéalaí agus muinín ó thaobh na cumarsáide de, léiríonn sé eolas fíorchuimsitheach ar an ábhar, agus tá struchtúr an chuir i láthair an-mhaith.
- Taispeántar cruthaitheacht san ábhar tacaíochta a roghnaíodh agus baintear leas an-éifeachtach as chun an lucht féachana a mhealladh.

Tá machnamh an scoláire ar an ábhar ar chaighdeán den scoth, léirítear go soiléir an chaoi ar fhorbair nó ar athraigh tuairim an scoláire de réir a chéile.

Os cionn na n-ionchas

- Déanann an scoláire cumarsáid shoiléir, inniúil agus mhuiníneach, léiríonn sé eolas an-mhaith ar an ábhar, agus tá struchtúr an chuir i láthair go maith.
- Tá an t-ábhar tacaíochta roghnaithe go maith chun spéis a mhúscailt sa lucht féachana, taispeántar roinnt cruthaitheachta.

Tá machnamh an scoláire ar an ábhar ar chaighdeán an-ard.

Ag teacht leis na hionchais

- Déanann an scoláire cumarsáid mhaith, léiríonn sé eolas an-mhaith ar an ábhar, ach níl dóthain muiníne aige agus tá an cur i láthair doiléir in áiteanna.
- Tá an t-ábhar tacaíochta a roghnaíodh oiriúnach ach ní bhaintear leas iomlán as.

Taispeánann an scoláire go bhfuil sé in ann machnamh a dhéanamh ar a dhearcadh féin ar an ábhar.

Níor chomhlíon na hionchais go fóill

- Ní dhéanann an scoláire cumarsáid go soiléir ná go muiníneach, léiríonn sé eolas an-teoranta ar an ábhar, agus níl struchtúr an chuir i láthair go maith.
- Úsáidtear an t-ábhar tacaíochta a roghnaíodh ar bhealach bunúsach.

Tá machnamh an scoláire ar an ábhar caol agus ar dhroch-chaighdeán.

Acmhainní do MRB 2

<table>
<tr><th>Na Gnéithe Cáilíochta do Chur i Láthair MRB 2</th><th>Nótaí</th></tr>
<tr><td>Thar barr ar fad
▪ Taispeánann an scoláire deisbhéalaí agus muinín ó thaobh na cumarsáide de, léiríonn sé eolas fíorchuimsitheach ar an ábhar, agus tá struchtúr an chuir i láthair an-mhaith.
▪ Taispeántar cruthaitheacht san ábhar tacaíochta a roghnaíodh agus baintear leas anéifeachtach as chun an lucht féachana a mhealladh.
▪ Tá machnamh an scoláire ar an ábhar ar chaighdeán den scoth, léirítear go soiléir an chaoi ar fhorbair nó ar athraigh tuairim an scoláire de réir a chéile.</td><td rowspan="4">Cumarsáid:

Acmhainní Tacaíochta:

Athmhachnamh ar Thaighde:</td></tr>
<tr><td>Os cionn na n-ionchas
▪ Déanann an scoláire cumarsáid shoiléir, inniúil agus mhuiníneach, léiríonn sé eolas anmhaith ar an ábhar, agus tá struchtúr an chuir i láthair go maith.
▪ Tá an t-ábhar tacaíochta roghnaithe go maith chun spéis a mhúscailt sa lucht féachana, taispeántar roinnt cruthaitheachta.
▪ Tá machnamh an scoláire ar an ábhar ar chaighdeán an-ard.</td></tr>
<tr><td>Ag teacht leis na hionchais
▪ Déanann an scoláire cumarsáid mhaith, léiríonn sé eolas an-mhaith ar an ábhar, ach níl dóthain muiníne aige agus tá an cur i láthair doiléir in áiteanna.
▪ Tá an t-ábhar tacaíochta a roghnaíodh oiriúnach ach ní bhaintear leas iomlán as.
▪ Taispeánann an scoláire go bhfuil sé in ann machnamh a dhéanamh ar a dhearcadh féin ar an Ábhar</td></tr>
<tr><td>Níor chomhlíon na hionchais go fóill
▪ Ní dhéanann an scoláire cumarsáid go soiléir ná go muiníneach, léiríonn sé eolas an-teoranta ar an ábhar, agus níl struchtúr an chuir i láthair go maith.
▪ Úsáidtear an t-ábhar tacaíochta a roghnaíodh ar bhealach bunúsach.
▪ Tá machnamh an scoláire ar an ábhar caol agus ar dhroch-chaighdeán.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Leibhéal Gnóthachtála - is fearr a oireann, breithiúnas cothrom:</td></tr>
</table>

Cur i Láthair an Scoláire – Machnamh ar an nGníomhaíocht

Cén dóigh ar athraigh an ghníomhaíocht seo an chaoi a smaoiním ar an topaic seo?

Ag machnamh ar mo chuid ullmhúcháin don Chur i Láthair, an ndearna mé gach rud a thiocfadh liom chun déanamh réidh maidir leis na Gnéithe Cáilíochta?

Dá mbeinn le dul siar chuig an chur i láthair amach anseo, cad é a dhéanfainn go difriúil? Cén fáth?

Ar thug an cur i láthair seo orm a bheith ag iarraidh níos mó a fhoghlaim maidir leis an topaic seo? Cén fáth?

An é mo mheas gur féidir leis an eolas a chuir mé i láthair tionchar a imirt ar dhaoine eile?

Cad é an t-aiseolas a thabharfá don scoláire seo ar a chuid oibre?

Pointí an Chompáis: Tuairimí a Mheas

- Cabhraíonn siad le scoláirí topaic a mheas ó thuiscintí eile agus taobhanna éagsúla smaoinimh a fhiosrú roimh sheasamh a thógáil agus tuairim a nochtadh.

- Cabhraíonn Pointí an Chompáis le scoláirí codanna dearfacha agus diúltacha topaice a fhiosrú chun teacht ar áiteanna a bhfuil tuilleadh eolais de dhíth, in áit iarraidh ar scoláirí go díreach cairt ar son agus in aghaidh topaice a dhéanamh.

- Nuair a iarrann tú ar scoláirí a oibriú amach cad iad na rudaí a spreagann iad, a chuireann isteach orthu agus cad é an t-eolas atá de dhíth orthu don topaic, thig leo ansin 'cinneadh a dhéanamh' faoin dóigh le dul chun cinn leis na céimeanna atá riachtanach chun eolas a bhailiú.

	Cad é a spreagann thú? Cad é a bhfuil suim agat ann maidir leis an topaic seo? Cad é atá dearfach faoi?	Mo Thuairimí:
	Cad é a chuireann imní ort maidir leis an topaic seo? Cad é atá diúltach faoi? Cad é a bhíonn ag déanamh buartha duit?	Mo Thuairimí:
	Cad é eile ar chóir fios a bheith agat faoi maidir leis an topaic? Cad é a chabhródh leat d'intinn a dhéanamh nó tuairim a bheith agat?	Mo Thuairimí:
	Cad é a shíleann tú faoi láthair? Cén seasamh atá agat? Cad iad na chéad chéimeanna eile a ba chóir duit a thógáil?	Mo Thuairimí:

http://pz.harvard.edu/resources/compass-points

Smaointeoireacht T-Chairt

Rud a d’aimsigh mé le linn mo thaighde	Tugann sin orm meabhrú faoi

Réabhlóid na feirmeoireachta cliste – conas a athróidh an teicneolaíocht saol feirmeoirí

Tá athrú mór eile talmhaíochta ar tí tarlú agus beidh sé á thiomáint ag sonraí, dróin agus innealra uathoibrithe

'Tá mé ar tí gamhain a thabhairt ar an saol. Tabhair isteach sa bhóitheach mé le do thoil?" – Is teachtaireacht choitianta téacs í seo a gheobhaidh feirmeoirí ó na ba i gceann seacht mbliana, a mhaígh eolaí ceannródaíocht ríomhaireachta. De réir mar a théann an fheirmeoireacht chliste chun cinn, deir an Dr Peadar Ó Maonaigh, comhalta sinsearach taighde i Roinn na Ríomheolaíochta ag Ollscoil Mhá Nuad, deir sé go gcaithfidh feirmeoirí intinn s'acu a oscailt chuig 'feirmeoireacht foinse oscailte'.
Beidh ríomhphoist ann go bhfuil bó i ndiaidh imeacht ó thréad nó go bhfuil gamhain ag streachailt agus casacht aisteach uirthi i rith na hoíche, tarracóirí gan tiománaí ag scaipeadh aoiligh ar bhealach áirithe, deir Ó Maonaigh go bhfuil lá na chéad réabhlóide talmhaíochta eile buailte linn.
"Ba é an chéad réabhlóid talmhaíochta nuair a d'éirigh an fear as a bheith ina shealgaire/cnuasaitheoir agus thriail sé ainmhithe a fhiosrú agus barraí a chur."

https://www.independent.ie/business/farming/machinery/the-smart-farming-revolution-how-technology-will-change-farmers-lives-35427873.html

Is féidir go bhfuil leibhéal níos airde astaíochtaí díobhálacha díosail ann ná a shílimid

Maíonn fíorshuirbhé go bhfuil astaíochtaí ó ghluaisteáin díosail sa domhan seo os cionn na dteorainneacha ceadaithe.

Ó chéadchuala an pobal faoi scannal na n-astaíochtaí díosail, tá lucht déanta gluaisteán ar fud an domhain ag iarraidh a chur ina luí orainn gur féidir leis na hinnill díosail a thagann le rialacháin na n-astaíochtaí oifigiúla, gan aon bhogearraí séiteoireachta, gur féidir leo a bheith chomh glan agus a theastaíonn uairnn, agus chomh glan le gluaisteán peitril.
Maíonn suirbhé nua, bunaithe ar astaíochtaí fíora a chonacthas ar fud an domhain, nach bhfuil sé sin fíor agus go bhfuil na hastaíochtaí díobhálacha gáis, go háirithe ocsaídí dochracha nítrigine (NOx) i bhfad níos airde sa domhan fíor ná a bhíonn siad i saotharlann, fiú amháin maidir leis na gluaisteáin a chloíonn leis na rialúcháin.

https://www.irishtimes.com/life-and-style/motors/noxious-diesel-emissions-may-be-higher-than-we-think-1.3584363

Dátaí Tábhachtacha MRB 2 2018

MRB 2 (2018)	Tréimhse thrí seachtaine idir 12 Samhain go dtí 7 Nollaig 2018. (An dáta deiridh a bhronnfaidh an múinteoir tuairiscín sealadach - Dé Luain, 17 Nollaig)
An Tasc Measúnaithe:	Socraithe ag CNCM. Curtha i gcrích 10 - 14 Nollaig 2018. Measúnú déanta ag CSS
AFMÁ	Curtha i gcrích roimh Dé hAoine, 21 Nollaig 2018

Dátaí Tábhachtacha MRB 1 2019

MRB 1 (2019)	Tréimhse cheithre seachtaine Dé Luain, 4 Márta go dtí Dé hAoine, 12 Aibreán 2019
Tuairiscíní Sealadacha	Dé hAoine, 3 Bealtaine 2019
AFMÁ	Curtha i gcrích roimh 10 Bealtaine 2019

Beartais Úsáid Inghlactha agus Obair Scoláire a Stóráil

Le linn aistear na Sraithe Sóisearaí s'acu, is féidir le scoláirí obair a dhéanamh iad féin agus í a stóráil ar líne nó is féidir lena gcuid múinteoirí an obair a dhéanann siad a thaifead agus a stóráil m.sh. MRB 2 (Cur i láthair) i Staidéar Gnó.

I ngach cás ní mór do mhúinteoirí agus do scoileanna gníomhú de réir Pholasaí um Úsáid Inghlactha (PÚI) na scoile. Caithfidh treoirlínte um shonraí agus chosaint leanaí a bheith ar eolas agus i gceist in PÚI na scoile. Bíonn a ról féin le comhlíonadh, i dtaca le taifead agus stóráil shábháilte obair scoláirí, acu seo uile: Boird Bhainistíochta, Bainistíocht Scoile agus foireann teagaisc.

Leagtar amach i Rannán 1.13.2 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí na dualgais a bhaineann le 'rialaitheoirí sonraí' agus luaitear ann i ndáil leis na hAchtanna 1988 agus 2003 um Chosaint Sonraí "go n-éilítear ar rialaitheoirí sonraí agus ar phróiseálaithe sonraí na sonraí a choimeádann siad a chosaint, agus leagtar dualgas speisialta cúraim orthu i ndáil leis na daoine a gcoimeádann siad sonraí orthu." (lch. 12)

Roinnt de na Ceisteanna Coitianta a bhaineann le PÚInna ag https://www.webwise.ie.

Sábháilteacht ar líne

Lena chois sin uile, cuireann *webwise* réimse eolais agus acmhainní oideachais saor in aisce ar fáil, acmhainní a thugann aghaidh ar neart ceisteanna a bhaineann le sábháilteacht ar líne agus a mbeadh suim ag múinteoirí agus ag scoileanna araon iontu atá ag tabhairt faoina leithéidí sin.

Uirlisí Measúnaithe an CNCM

https://www.ncca.ie/en/junior-cycle/assessment-and-reporting/focus-on-learning

Gabh ar ár Liosta Seachadta

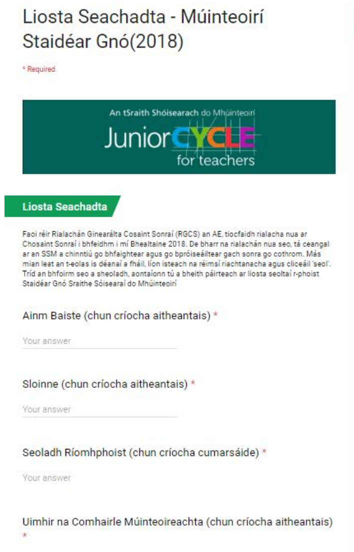

Nótaí

Athmhachnamh ar an lá

Rud amháin a d'fhoghlaim mé inniu nach raibh ar eolas agam roimhe
Rud amháin a rachaidh chun tairbhe do mo theagasc agus don fhoghlaim i mo sheomra ranga
Rud amháin a thabharfaidh mé ar ais chuig mo Roinn Ábhair

Nótaí

Sonraí Teagmhála

Oifig Riaracháin:

Ionad Oid. Mhuineacháin,

Bóthar Ard Mhacha,

Muineachán.

www.metc.ie

Gach fiosrúchán chuig:

info@jct.ie

Oifig an Stiúrthóra:

BOOLM,

Sráid an tSéipéil,

Dún Dealgan.

Suíomh Úsáideach:

www.jct.ie; www.juniorcycle.ie; www.ncca.ie; www.curriculumonline.ie; www.schoolself-evaluation.ie

#JCTBusSt

Lean muid ar Twitter @JCforTeachers

An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí

Junior CYCLE for teachers